

Kuka?

Maria Nyman, 32

Asuinpaikka: Oulun Jääli

Ammatti: Opiskelee nuorison vapaa-ajan ohjaajaksi. Aiemmalta koulutukseltaan tradenomi. Tekee keikkoja kaupunkioppaana.

Perhe: Avomies ja kolme kissaa

Harrastukset: Käsityöt, kissat ja opiskelu

Motto: ”Jos ei tajolla niin voimalla”.

● **MARIA NYMANIN**
TALOUDESSA ASUU
KAIKKIAAN KOLME
KISSAA. NE ANTAVAT
HÄNELLE VOIMAA.

Geenien jäljillä

Maria Nyman sai tietää sattumalta, että hänet on adoptoitu. Paljastuksen myötä hän löysi uusia perheenjäseniä, mutta myös mahdollisen selityksen siihen, miksi hän sairastaa fibromyalgiaa.

TEKSTI HEINI KILPAMÄKI — KUVAT VESA RANTA

ALKUJÄRKYTYS KESTI kaksi ensimmäistä päivää. **Maria Nyman** oli juuri saanut tietää olevansa adoptoitu.

Hän oli selaillut kotonaan Facebookia, ja löytänyt sivustolta linkin Väestötörekisterikeskuksen vasta avattuun verkkopalveluun.

– Äitini ja isäni nimen alla luki, että he ovat ottovanhempiani. Lisäksi siellä oli jonkun ventovieraan nimi. Tämän nimen alla luki, että hän on biologinen vanhempani, Maria Nyman kertoo.

– Ajattelin, että tässä on kauhea virhe, ja soitin maistraattiin. Hekään eivät päässeet heti tarkastamaan tietoa, kun heillä oli tietokoneet jumissa. Sitten soitin äidille, että tällaista ihme vitsiä täällä lukee.

Mutta se olikin totta.

Nyt, kaksi vuotta myöhemmin, Nyman, 32, istuu teellä keittiönpöydän ääressä kotonaan Jäälissä. Hänellä on trendikäs epäsymmetrisesti leikattu tukka, jossa on sokkiväriä. Sanat pulppuavat iloisesti ja luontevasti, ja hän tauottaa kerto- maansa voimakkaasti nauraen.

Nyman ei ollut koskaan epäillyt, että hän voisi olla adoptoitu. Hän oli kyllä joskus ajatellut, ettei näytä keneltäkään perheenjäseneltään. Asia ei ollut sinänsä häirinyt häntä, sillä hän ajatteli olevansa samannäköinen mummonsä kanssa, jota ei ollut koskaan tavannut. >

*Soitin äidille,
että tällaista
ihme vitsiä
täällä lukee.*

Kun hän tutustui biologiseen perheeseensä, hän huomasi muistuttavansa heitä ulkonäöltään. Veljet ja isoäiti olivat kuin samasta puusta veistettyjä. Muitakin yhtäläisyyksiä löytyi.

Nyman alkoi aavistaa, että paljastunut geeniperimä saattaisi selittää myös hänen sairautensa.

Vikaa päässä?

Maria Nyman oli 11-vuotias, kun hänen rannettaan ja kämmenselkäänsä alkoi särkeä. Käsistä lähtivät voimat, eikä hän pystynyt tarttumaan mihinkään. Lisäksi olo oli

jatkuvasti uupunut. Kivuille ja väsymykselle ei näyttänyt olevan mitään järkevää selitystä. Lääkärinkään eivät ottaneet häntä vakavasti.

– Ranteen ja kämmenselän kivut johtuivat erään lääkärin mukaan poskiontelontulehduksesta. Kun kyseenalaistin hänen diagnoosinsa, hän kuitasi, että vika on päässäni.

Nyman kävi eri lääkäreiden luona, kunnes nuori keikkalääkäri, joka oli epävarma taudinkuvasta, kirjoitti lähetteen reumatologille. Siellä Nyman vihdoinkin sai fibromyalgia-diagnoosin. Hän oli hieman yli parikymppinen.

Fibromyalgia on eräänlainen keskushermoston herkimisilmiö, jota tavataan eniten keski-ikäisillä ja sitä vanhemmilla naisilla. Tärkein oire on kehon eri osissa tuntuva lähes jatkuva kipu.

Fibromyaliassa ei ole oikean sairauden tunnustusta, ja se onkin usein leimattu luulotaudiksi. Yksin fibromyalgian vuoksi ei voida ohjata esimerkiksi kuntoutukseen tai eläkkeelle. Vetoinen työympäristö vaikeuttaa oireita, kun taas liikunta, D-vitamiinia tarpeeksi sisältävä terveellinen ruokavalio sekä terveelliset elämäntavat auttavat.

Taudin syntymekanismia ei tunneta. Sen on nähty olevan kuitenkin selkeästi yhteydessä psyykeen. Pitkäaikaisen stressin ja sen tuottaman ahdistuksen on nähty laukaisevan käsittämättömät kivut.

Nymaniakin oli ahdistanut ennen ensimmäisiä oireita. Häntä oli kiusattu koulussa koko alakoulun ajan.

– Minua ei huolitettu mihinkään, minua haukuttiin, ja päälleni käytiin. Koko koulu osallistui kiusaamiseen, eivätkä opettajat pitäneet sitä minään.

Vaikka Nyman saikin tietää adoptiostaan vasta aikuisena, hän uskoo, että kokemus on vaikuttanut häneen alitajuisesti.

– Voi olla, että elimistö on kokenut sen jollain lailla. Minun tapauksessani fibromyalgia on voinut aktivoitua myös adoptioon liittyvien hylkäämisten takia.

Selitys sairauksiin

Maria Nyman sai tietää, että hänet oli adoptoitu seitsemän kuukauden ikäisenä, kun hänen äitinsä oli hylännyt hänet kahteen kertaan Oulun ensikotiin.

Asian selvittyä Nyman halusi heti ottaa yhteyttä biologiseen äitiinsä.

– Hän laittoi hanat kiinni. Hän ei halunnut kuulla

minusta, koska minua ei hänen mukaansa ole, Nyman kertoo.

– Ajattelin, että katsotaanpa. Minulla on perustuslaillinen oikeus olla olemassa. Otin yhteyttä kaikkiin sen puolen sukulaisiin, joita vaan satuin löytämään. Netti ja Facebook autoivat.

Nyman tavoitti enonsa, joka pohjusti tapaamista Nymanin mummon kanssa. Isoäiti oli siinä uskossa, että tyttö oli kuollut synnytyksessä.

Lopulta isoäidin ja kadonneen lapsenlapsen tapaaminen onnistui hyvissä merkeissä. Enonsa ja isoäitinsä lisäksi Nyman pitää yhteyttä kahteen biologiseen veljeensä. Sen sijaan kahteen biologiseen siskoonsa hän ei ole yhteydessä.

Uusien sukulaisten ohessa löytyi myös selityksiä sairauksiin.

– Biologinen isoäiti sairastaa polymyalgiaa, joka lukeutuu yhtä lailla reumatauteihin. On hyvin todennäköistä, että näidenkin oireiden taustalla olisi ollut fibromyalgia.

Nyman oli kärsinyt koko elämänsä myös kuivasta ja kutisevasta ihosta. Peukalon kynsi lähti irti, kun hän raputti kynnen reunaan. Tutustuessaan enoihinsa ja veljiinsä Nyman sai kuulla, että nämä sairastavat ihopsoriasisista. Kuivan ihon ja irronneen kynnen yhteys sukulaismiesten sairauksiin mietitytti. Hänellä saattoi olla piilevä ihopsoriasis.

Kun omiin sairauksiin löytyi vihdoinkin järkeviä selityksiä, yksi vanha perinnöllinen huolenaihe lientyi.

– Adoptiomummoni kuoli 49-vuotiaana kohdunkaulan syöpään, ja siksi olen juossut joka vuosi Papa-kokeissa. Olin varma, että syöpä iskee minuunkin.

– Kun emme olekaan sukua, voin nyt huokaista helpotuksesta.

Syällisyys painaa

Vaikka syy sairauksiin onkin selvinnyt, Nymanista on hyvä, ettei hän ole aina tiennyt adoptiostaan. Ottoäitinkään ei halunnut lisätä tyttären ahdistusta aikana, jolloin tätä kiusattiin koulussa. Adoptiosta kertominen pitkittyi ja jäi lopulta kokonaan.

Adoptiosta kuultuaan Nyman koki syällisyyttä. Hän ajatteli, että oli ollut vaikea tytär ottovanhemmilleen.

– Minulla on hirveän vahvat mielipiteet, ja ne eroavat kaikista mahdollisista mielipiteistä. Olen perinyt impulsiivisen luonteen biologiselta äidiltäni, Nyman kertoo.

– Tuli sellainen olo, että eihän porukoiden olisi tarvinnut pitää minua. Kun en ole niiden verta, niin eihän niiden olisi pakolla tarvinnut. Olisivat voineet panna minut eteenpäin.

Vaikeuden ja syällisyyden kokemus liittyy myös Nymanin sairaudenkuvaan. Hän ei jaksa kipujen takia niin paljon kuin itse haluaisi.

– Se on hirveää, koska painiskelen koko ajan sen kanssa, että olenko vain tosi laiska vai johtuuko se sairaudesta. Koen hirveää syällisyyttä, kun en jaksa.

Isoäiti oli siinä uskossa, että tyttö oli kuollut synnytyksessä.

Sukulaisten lisäksi löytyi myös selityksiä sairauksiin.

● **MARIA NYMAN**
ON SAANUT KÄSITÖISTÄ
UUDEN HARRASTUKSEN.

Sairaudet kiinnostavat adoptoitua

Adoptoitu ei jännitä pelkästään biologisten sukulaistensa tapaamista, vaan myös sitä, mitä hänen geeneihinsä on koodattu.

Banijay Finlandin tuottaja **Katja Prize** on haastatellut monia Kadonneen jäljillä -sarjan päähenkilöitä. Hänen mukaansa perinnöllisten sairauksien selvittäminen on ollut yksi sukulaisten etsimisen pääpointti.

– Siinä vaiheessa, kun juuriensa etsijät tapavat biologisia sukulaisiaan, puhe kääntyy usein suvun sairauksiin.

Nyman opiskelee parhaillaan nuorison vapaa-ajan ohjaajaksi, ennestään hänellä on tradenomien koulutus. Lisäksi hän on ollut aktiivinen jäsen adoptioyhdistyksessä.

– Ottoäitini tulee körttitaustaisesta perheestä. Sieltä tulee varmaan ajatus, että kärsi, kurja kärsi, niin kirkkaimman kruunun saat. Sitä äitikin hokee.

– Olen joutunut olemaan vain kolme päivää poissa töistä fibromyalgian takia. Olin silloin hektisessä seisomatyössä, ja lonkat tulivat niin kipeiksi, etten voinut kävellä. Jos ei ole kuumetta tai pää kinalossa, ei voi jäädä kotiin.

Autokatokseen hylätyt

Maria Nymanin tarina on hurja, mutta hän kertoo selvinneensä. Musta huumori ja jääräpäisyys ovat olleet hänen keinojaan päästä eteenpäin.

Sitten ovat myös kissat. Niitä asuu Nymanin ja hänen

avomiehensä taloudessa kaikkiaan kolme. Nymanin perheessä on ollut aina kissoja, eikä hän voisi elää ilman niitä.

Se on yksi syy siihen, miksi julmuus eläimiä kohtaan saa hänen sappensa kiehumaan. Nyman löysi kuluneella viikolla autokatoksesta kaksi nuorta kissaa. Kissojen entinen omistaja oli muuttanut toiseen kaupunkiin, ja hylännyt eläimet oman onnensa nojaan.

Eläinsuojeluviranomaiset tavoittivat entisen emännän, joka vastasi, etteivät kissat ole enää hänen vastuullaan.

Nyman päätti ottaa hylätyt eläimet kontolleen väliaikaisesti, kunnes eläinsuojeluviranomaiset hakisivat ne talteen.

– Olihan se nuorempi aika rasittava, mutta pian ajattelin, että voi, sinä olet ihan niin kuin minä. Sitten annoin sille ruokaa.

Voimakas nauru hytkyttää häntä vielä hetken.